

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ.

БРОЈ 4

БЕОГРАД - АПРИЛА 1934

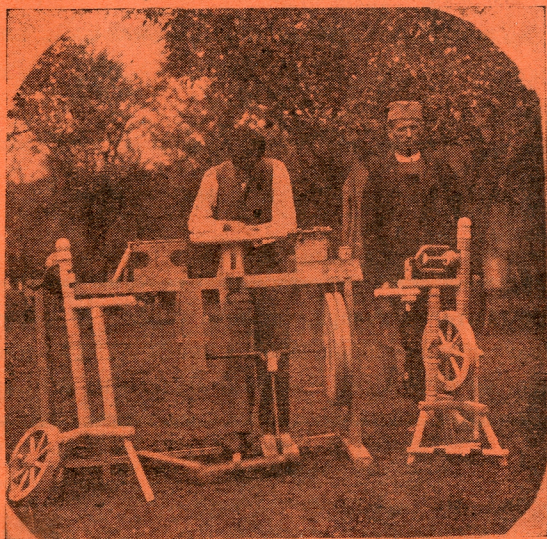
ГОДИНА II.

СЕЉАНКА

ЛИСТ ЗА ПРОСВЕЂИВАЊЕ ЖЕНЕ НА СЕЛУ

Уредник

ДАРИНКА ЛАЦКОВИЋЕВА

Бачка преслица

БЕОГРАД

Штампариа „Скерлић“ — М. К. Цветановића — Краљице Наталије 12 — Телефон бр. 20-732

1 9 3 4

СЕЉАНКА

САДРЖАЈ:

1. Народна песма — 2. Јела за болеснике — 3. Слепи Деда — 4. Бирање нових ученица — 5. Мати и смрт — 6. Бачко пресло — 7. Мишдровдан — 8. Наша кухиња — 9. Наша писма — 10. Народне шаре.

Годишња претплата 24 динара, за пола године 12 динара поједини број 2 дин. Претплату слати поштанским чеком бр. 56.440 или упутницом уредништву СЕЉАНКЕ Београд, Балканска 9 III спрат.

СЕЉАНКА

ЛИСТ ЗА ПРОСВЕЂИВАЊЕ ЖЕНЕ НА СЕЛУ

Издави почетком сваког месеца. — Годишња претплата 24 дин.
Поједини број 2— динара.

Бласник и уредник

Даринка Лацковићева

Балканска улица број 9.

Телефон број 22-708. — Поштански чек 56.440

Свима ученицама Домаћичке школе Краљева Фонда и претшколашницама „Селанке“ срдечно честитиња свејле празнике Христовог Васкресења како католикињама тако и православнима.

Даринка Лацковићева

Кита цвијећа од драге

(из Рисна народна песма)

Млада Ана рано подранила,
Око града цвијеће побрала,
А највише цв'јећа љубидрага,
Она ми га у кишу савија,
Па је шиље Петру вјеренику,
Уз кишу му поручује млада:
„О“ мој Петро, о мој вјерениче!
Ја ти шаљем кишу љубидрага,
Не носи је, Петро, по сунашцу.
„Да ти неби киша увенула“
Кад је Петру киша дојанула,
Ма је Петро меће за клобука,
Носи Петро кишу по сунашцу,
Ал' што носи кишу по сунашцу,
То му љешиа киша долазаше.
Иде Петро двору бијеломе,
Мајка ми га с пенцера гледаше,

Гледаше га, те му говораше:
 „О ти Петро, синко, добро моје?
 „Ошкле тебе киша љубодроба?“
 Мали Петро мајци говораше.
 „Ово ми је вјереница дала“,
 „Ако ти је швоме срцу драга,
 „Нећу ти је зимовати код мајке,
 „Водићу је двору бијеломе.“
 Нека, Петро, срешна тебе била! —
 „И ти, мајко, ду о жива била!“

Јела за болеснике

Код наших сељака у многим крајевима наше драге отаџбине, Југославије је обичај да носе болесницима понуде. Те понуде су разна јела која се доносе болеснику да их једе. Међу тим јелима налазимо разних колача, пресна воћа, печена меса, сира, масла и других јела. Сва та су јела тешка за болесника. Болесник има много више штете од тих тешких, тешко сварљивих јела, него користи. Зашто? Зато што је свака болест поремећај у раду човечјег, и код сваке је болести први и главни посао да се све остави на страну и да се сва пажња и труд и знање употреби на то да се поремећај у људском телу што пре уклони, да се рад људског тела поново доведе у ред. Није, дакле, главно да болесник, који лежи у постељи и не ради ништа, кљука обилатом и тешком храном, него је главно да се поремећај (болест) уклони, да се болест лечи и излечи. Тек кад је болесниково тело дошло опет у ред и добро и правилно прорадило, тек кад је болест престала, тек онда се може болесних хранити бољом и јачом храном, а дотле му треба давати само лаку и не обилату храну.

Шта ћете радити кад вам се поквари млин или воденица? Хоћете ли и даље сипати у млин и воденицу мељаву (зрневља разног жита) да вам се млин и воденица још више поквари и њен уређај можда сасвим изломи и уништи? Нећете свој млин и воденицу кљукати кад се поквари, него ћете га зауставити, расклопити, тражити погрешку, и исправити погрешку и кад је строј млина и воденице опет у добром раду, почећете свој млин или воденицу даље хранити мељавом, јар онда може да прима мељаву и да ју претвара у брашно и мекиње.

И болестан је човек као поремећен млин. Зато га не треба кљукати и хранити обилатом и тешком храном, него му дати мало и врло лаке хране, да одржи душу и живот.

дотле док се не пронађе у њему болест (поремећај) и док се болест не отера из његова тела. Тек кад болесник оздрави, кад се поремећај његова тела доведе у ред, онда се тек може болесник почети хранити бољом, јачом и обилатијом храном. А и то храњење мора бити *ојрезно* и мора ићи *полако*. Првих дана се може давати само мало кашасте меке хране, па се из дан у дан даје мало више те хране: и више разних тврђих и тежих јела и веће количине. Ако болесник добровари и подноси тежу и обилатију храну, можемо му давати више и више разних јела и обилатије оброке, а ако болесник не подноси још толико хране, онда му треба смањити оброк, за неко време, док не буде могао почети више хране примити у себе.

Болесник, као што видиге, драге домаћице, мора јести само *лаку* и *необилаћу* храну и то одмах, од *првог часа своје болести* па све дотле док му лекар не одобри јачу и обилатију храну. Најсавесније треба тако радити код болесника са грозницом и ватром, шта је то *лака* храна. Лака храна је она храна која није густа и чврста, него је растопљена, скоро већ сварена у чаши или чанку или тањиру. Са таком храном немају наш желудац и црева велики посао, ни муке, да их растопе јер само оно јело храни наше тело које може да се растопи у нашем желуцу и цревима.

Така храна се *лако* и *брзо упија* у нашу крв а не замара наш желудац и црева, јер је скоро сасвим растопљена. Така храна може данима па и недељама да држи душу и живот болеснику. Болесник за то време додаје од готовине свог тела, од своје сувишне масти и друге хране која је у телу сваког човека остављена за случај болести или друге невоље (глади) и ва тај начин се држи болесников живот док болест не прође. Кад болест прође, онда болесник једе више и обилатије и надокнади и тежину свога тела, која је изгубила много килограма а надокнади и ону резервну храну које свако човечје тело оставља и чува за оно време када се тело разболе или мора да гладује. (Залута, падне у провалију, застане у затрпаном руднику, кад остане на морској пучини бес хране, јер му је брод потонуо и друге сличне несреће).

Која су, дакле, та лака јела и лака храна која треба домаћица да дају својим болесним укућанима, особито онима, који имају *грознице*, *вајре* и *врућине*? Така јела су: *млеко*, слатко скоро варено, кравље или козје млеко, затим *слајка вода сокови* (шербет) слатког куваног свежег или сушеног *воћа* као што су јабуке, крушке, шљиве, малина или сок свежег воћа, као што је јабука, поморанца (неранца) или лимуна, који се мора шећером засладити, Дobar је и сок од истрвене и исцеђене жуте мркве (шаргарепе). Лака су храна и разни *чајеви* Чајеви се могу правити од руског чаја, а могу се правити и од нашег биља, до којег се може свака домаћица лако доћи. Чајеви се могу правити од цвета липе, зове, багрена

типрице камилна од корења и лишћа белог слеза, од корења салепе и других још наших биљака. Домаћице наше треба да се постарају да на време узаберу споменуто цвеће, да га пажљиво осуше на промахитом месту да се не уплесиви и затим у каквој платненој кеси, обешеној о клину или греди хладне одаје за зимницу, држе при руци за своје болесне укућане. Лака храна су и разне *чорбе* (супе), таке су чорбе од живинског или младогживотињског меса, добра је *запржена чорба*, *чорба са кимош*, чорба од разног *зеља*, чорба од гриза, чорба од мало куваног и на ситну процеђеног *кромџира*.

То су главна и лака јела за болеснике, само така јела треба давати болесницима док лекар не дође. Он ће даље наређивати када ће и колико и друге хране смети добијати болесник. Јер ако се болесник почне одмах обилато хранити болесничким тешким понудама или храном коју буде сам захтевао, проћи ће рђаво како и млин који се покварио а газда га и даље кљука зрнењем: поквариће се са свим и место да му буде боље биће му све горе и горе. Многи болесник је у *главом прашио* кад је јео у болести тешка јела зато, драге домаћице, не дајте својим болесницима никакву другу храну него само лаку храну, док лекар не дође. Наша поштована уредница „Сељанке“ писаће вам у свом листу како се та лака храна справља и готови, те ћете моћи својим милим а болесним укућанима бити од велике помоћи, кад их дочепа каква болест, особито болест која прави грозницу или ватру.

Нови Сад

Д-р Лаз. Марковић,
лекар

Слепи Деда

Ружан јесењи дан. Тмора се спустила као магла, па те хладноћом својом боцка по лицу и рукама као ситне иглице. Небо се натуштило као седе веће, а из земље пишти вода, где год ногом станеш, кроз оголеде гране јауче ветар тужно, очајно, да се чисто стресаш од неке хладноће и чамотиње у својим грудима.

Селом се упутио спровод. Напред иђаше један постар сељак с крстачом на којој ветар повијаше привезани убрус. За сељаком свештеник у одежди од платна са црвеним крстовима, за свештеником четири сељака, који ношаху мртваца на носилима а за њима неколико људи и жена...

Људи, које спровод сусретоше, или сустизоше застајкиваху и скидањем капа указиваху пошту мртвом телу. За тим са уздахом погледаху једног старца, који беше гологлав и иђаше одмах за мртвацем наслоњен на двојцу суседа.

Мали се спровод кретао лагано ка гробљу. Свештеник неким сетним гласом певаше „Свјати Боже“, а ветар је носио песму далеко, далеко по оној равници.

Кад стигоше у гробље и крај отворене гробници спустише мртво тело, а старац јекну.

Зар већ?!

Па диже руке горе...

— „Свештеник читаше последњу молитву и ситном земљом посу мртво тело.

— Стој, попо! — рече старац, а укочени му поглед гледаше у мутно небо, а ветар развејаваше његове беле власи. —

Стој! Хоћу да је још једном целивам!...

Зар она била мој мој очни вид, па да се тако лако растанемо?!...

Па се трже од оних што га држаху и пође право гробу.

Држ'те га! — рече попа — пашће у раку.

А старац јетко одговори:

— Нећу, не бој се!.. Није то мени бог рекао... Он је узео овај ружин пупољак а слепога Бранка осудио да живи!.....

Па паде на мртваца и стаде му говорити:

— Очи ђедине!... Златна јабуко!... Зар ме тако остави?... А твој ђедо, куда ће он?... Куда ћу ја сада, кад је мени Бог дао вечну ноћ!... Голубице!... Ласто!.. Кажи ми само једну реч!... Протепај што било!... Зар се не сећаш како је ђедо волео чути твој глас више него славујев!... Милице!... Бедо је жедан, дохвати му воде!...

Онда је окрете љубити. А онај свет око њега проплака. Нико не имаде срца да га отргне од његовог блага.

Певачицо моја!.. Ко ће ђеди песмице певати!.. Ко ће га разговарати?...

И ти баш ћутиш!.. Добро, добро!.. Ја ћу пасти.. убити се... сломићу ногу!...

Милице, препелицо моја!... Зар ти није жао слепога ђеде?

— Чича Бранко, доста је!... приђе му један сусед. — Шта ћеш.. Божја воља!..

Немој!.. Хајде устани!.. Хајдемо кући....

— Кући?... рече старац. — А где је моја кућа!... И шта ћу ја тамо?... Да су оно царски двори, сад ми ништа нису. Могу дуварови бити од драгог камења, слепац не види!... Моје је благо овде!...

И опет паде по мртвацу...

Али га дигоше и поведоше. Он је чуо како земља пада на мртвачки сандук, па само диже следе очи к небу.

— Господе!... Господе!... Зар ме осуди да и ово дочекам!

— Не греси душу! — рече му попа.

— Попо!... Па човек сам!... што је Бог дао грех!... А ја морам!... Знаш ли ти шта сам био ја?... Ја сам имао два сина, па Бог узе једног!... Хајд; хвала му! Његова воља!... Он узе другог, али ми остави њу!... Узе ми очњи вид... Место јасног дана дадо ми мрку ноћ. Али је у тој ноћи сијала моја звезда, моја унука Милица, као јарко сунце!... Ја сам

Богу казао: хвала ти, Господе!... Ништа над твојим даром!... Снаје ми се разудаше, и ја сам певао!... Јест, попо, пево сам и хвалио Бога, јер ми даје њу!... Шта ћу ја сад? Де реци ми, шта ћу?...

Шта ће слепац у мрклој ноћи?...

Па рашири руке а слепе очи упре у свештеника. И страшне беху те очи, још страшније што провириваху кроз праменове седе влажне косе које ветар беше раздувао...

Свештеник се скаменио.

— Па бар да ми суза дао!... Него и њих ми узе! Сваки бол, што би ми са сузом на земљу кануо, пада ми на срце па се леди...

И никаква ватра не може више отопити леда са срца мога!... Попо! Нека ми опрости Бог, али, што је много-много!...

— Наставиће се —

Избор нових ученица и обилажење свршених ученица Домаћичке школе Краљева Фонда.

Кад се приближи време за довођење нових ученица у Домаћичку школу, увек се стараи да обиђем што већи број свршених ученица. То је врло потребно, јер се онда види шта су и колико су ученице примениле знање што су у школи добиле, у својим кућама. Ове сам године обишла прво Славицу Крајачић у Каштелу крај Карловца (Хрватска). Она је свршила течај још 1929 године. стално ме је позивала да дођем и видим како она сад живи. Сви су се њени обрадовали, а нарочито њена мати, која ме је дочекала са овим речима: једва сам дочекала да упознам другу мајку моје Славице, која вас тако често помиње, она се хвали са Славицом како је добра домаћица и како све ради у кући, видела сам заиста ону примерну чистоћу и ред у кући, она их је навикла да једу и србијанска јела, много им се свиђа и наша мусака и наш ђувеч као и наша гибаница. Посетила сам и њену добру баку и тетке, оне су само жалиле што лист „Сељанка“ не излазу и латиницом, него веле мора Славица да им чита, јер се много интересују, какву им новост „Сељанка“ доноси. Много су се обрадовале оснивању „Сељанкиног дома“ и веле да би онда сигурно дошле у Београд да виде престоницу.

Из Каштела сам отпутовала у Загреб, ту сам се изненадила кад сам видела колико је наша свршена учитељица гца Власта Клинцић која је била на течају у Домаћичкој школи радила и у селу, одлазила је познатима и упућивала како се свиња уређује. Она је и у својој кући правила кобасице све врсте које је у школи научила, да су се њени родитељи чудили како је она то све са највећом вољом радила.

Она нам је и ученицу изабрала и то врло добру сељанку из околине Загреба. Она ће бити одлична учитељица у селу, од ње ће сељанка имати велике користи у сваком погледу, а благо оном селу куда она оде. Из Загреба отпутујем у Книн, е то вам је једно велико задовољство видети све наше свршене ученице из околине Книна, оне се често састају у уваженој породици Г. Боглића, оне њих сматрају као најрође-

Друга група ученица Домаћичке школе Краљева Фонда

није, јер су ик они и изабрани за нашу школу, оне се саветују си гђом Боглић као са мајком, она их храбри да не клону, јер се у кући не може тако брзо све изменити. Мој сусрет са свршеним ученицама био је врло дирљив, као пилићи се окупиле око мене и само вичу г-це мајко наша, што нас поново не водите, благо онима што сада иду. Распитују се за нове ученице и за школу и веле писаћемо ми нашим новим другарицама. Јако ме је изненадила моја Маша, јер знам како је раније било, али она има ретке родитеље, незна се ко више ужива у њеном раду, дали отац или мати. Она

је јединица, али све тако лепо ради и неда мајци више да кува, па ми се хвали њена мати како је Маша чим је стигла кувала сапун, па су сви били изненађени како је она то вешто скувала, и сада никако више не купује сапун него Маша сама кува, па је и многе њене другарице научила. У кући све лепо урадила, отај јој направио три полице за кујну, па су сви судови у полицама покривени чистом завесом. Кревети чисто навучени, губери (покривачи ткани) пошивени чаршавом. И што ме је јако обрадовало, сад ее и она и мајка да ткају завесе и платно за кућу, а до сада нису ткале, веле није више у моди сељачко платно, па како је у школи научила лепе ствари да тка, сад јој је мило да све сама уради. Били су и очеви и једне и друге Стане, о како се они хвале са својом децом и благосиљају Краљев Фонд што је оваку школу отворио за њихову децу. сад и они увиђају да су велике користи од Домаћачке школе. Исто тако био је и Олгин отац из Жагрубића да ме позове да идем у њихово село, али пошто сам код њих била прошле године, обишла сам тамо где нисам била.

Све ученице из околине Книна поздрављају своје другарице преко лита „Сељанке“.

У Скопљу сам обишла опет једну ученицу из 1929 године која се удала за једног честитог мајстора, он је из истога села одакле је и она била, али није хтео да узме варшанку, него је узео нашу Иванку зато што је свршила Домаћичку школу, хтео је добру домаћицу, и није се преварио, Иванка је савршенм домаћица; сад је скоро добила ћерку, и ја сам изненада отишла и како сам све у реду нашла. Дете окупано лежи у чистом креветцу, и она је ткала дивне завесе, па простирку има у гостинској соби коју је сама откала. На лицу јој се види задовољство, има доброг мужа, који јој дозвољава да буде права домаћица, не каже јој ко што многи кажу, то је господски, јер многи наши у селу ако их упућујете на бољи и уреднији живот, они кажу е па не можемо ми господски да живимо ми смо сељаци, и зато иде у селу врло споро сваки напредак. Из Скопља сам отпутовала на Косово, била сам код наше Љирке, отац јој је председник општине, врло добар родитељ, и ако његов отац није радо пустио његову унуку да напусти Грачаницу и да пође у Каменицу, ипак је њен отац победио, и њен је отац био и на испиту у школи и вели волим што је моја Љирка свршила Домаћичку школу него ли матуру да је свршила. Она ће сад у пролеће да кречи јер је до сада била зима, вели да ће све лепо да уреди, скувала је добар ручак на брзу руку, јер је био самном и г. срески начелник, г. Јовановић који ужива да обиђе све наше ученице које су биле у Домаћичкој школи Краљева Фонда. Он може најбоље да види разлику код тих девојака које су биле и које нису биле у школи.

Била сам и код Даринке Драговић, у Лапљу, ученица која је свршила 1930 године нашу школу. Она је сва срећна јер је отац зидао нову кућу на два спрата, и сад она одмах ми скреће пажњу да види како је метнуо велике прозоре, па велике собе. И она сад спрема себи платно јер је сад она удавача. Кад сам се враћала, била сам и у Г. Зуничу код наше Ранке, која је прошле године свршила Домаћичку школу. То је једно лепо село близу Књажевца, и она има лепе родитеље, уживају у њој јер је и она јединица, и ако још врло млада ипак граби да помогне много својој мајци, и њени се родитељи хвале са њоме како са вољом све ради, и заиста примеран ред у њиховој кући.

— Наставиће се —

Мати и смрт

Мати. Зашто ми отимаш и косиш децу, младу и зелену?

Смрт. Не отимам их, жено, нити их косим. Ти ми их сама бацаш у наручја.

Мати. Зар то може бити истина?

Смрт. Истина је кад ти кажем.

Мати. Растумачи ми, олакшај ми души терет.

Смрт. Слушај, ти си добра и нежна мати. Волиш, лудо волиш своју децу. Дала би последњу пару, дала би живот свој за њих.

Мати. Тако је, а шта ми је награда?

Смрт. Добра си мати, али си непросвећена неразумна. Хтела би својој деци да учиниш добро, а не знаш шта је добро, не знаш шта је добро за њих, не знаш како да им учиниш добро, Деца се не отхрањују само љубављу, него и знањем. Љубав сама није довољна. Треба и знања, много знања. Без знања деца се не могу одржати у животу. Без знања само бацаш своју децу под моју косу! Ви добре а непросвећене, ненаучене матере грешите од дана до дана, од часа до часа. Списак ваших грехова је врло велик и врло дуг.

Мати. Обавести ме и оразуми ме, да од сада знам како да се владам, чега да се придржавам.

Смрт. Кад се дете роди, ви не знате да је најглавније правило и закон код одојчета, да се чисто држи, уредно храни и добро негује. Ви одојчад сте-

жете и мучите утегама и претоплом постељом. Ви децу сваки час дојите, место да их дојите свака три и четири сата. Нежни, неразвијени стомачић и црева одојчета не могу да сваре храну и да се одморе, кад се у њих непрекидно трпа млеко. Зато одојчад слабо иде у напредак. Ваше одојче не напредује, вашом кривицом, а ви сасвим друге узроке налазите и долазите на луду мисао да мати нема доста млека и да је млеко доста слабо и водено. Ако је мати здрава, онда је њено млеко скоро увек добро и довољно за одојче. **Храните добро матер**, сваки дан је терајте **на сунце и добар ваздух**, дајте јој **чистоте** и освежавајте своје собе честим ветрењем сваки дан, па ће вам матере бити здраве, снажне и добро млечне, а биће вам онда и одојчад добра и напредна.

Мати. Како ти лепо објашњаваш!

Смрт. Зато што не знате прави узрок зашто су вам одојчад слаба и плачљива ви почињете **пре времена, сувише рано** прихрањивати своју одојчад. А то је зло, велико зло, због којег се одојчад разболи, добије **катар и запаљење црева и стомака**, добије најопаснију, најстрашнију болест и гине, млада и зелена. Зашто је Бог створио мајчино млеко? Зато што је **мајчино млеко најбоља и најздравија храна**, једина храна коју може нежни и слаби стомачић и црева одојчета да свари. Место те благословене и једино добре хране, која чува вашу децу од многих заразних болести, ви силом почињете, пре времена, да прехрањујете нежну своју одојчад храном која није за њих, која је тешка за њих. Деца вам се од тешке или рђаво спремљене хране разболе и умиру, вашом а не мојом **кривицом**. Ви ми сами предајете децу у наручја. Не треба да их отимам,

Мати. Ох, како смо грешне ми, непросвећене матере.

Смрт. Кад вам се деца разболе, не зовете одмах лекара, него их и даље кљукате тешком храном, од које су се разболела. Дозивате неуке врачаре, које вас задржавају од праве лекарске помоћи. Често трујете и збуњујете децу маком и ракијом, а тиме их само слабите у борби са болешћу и пропуштате вре-

ме да дођете до праве лекарске помоћи. И тако често закасните са помоћу и деца вам умиру. Ви, добре али неупућете матере, рађате често децу за гробље а не за живот и напредак.

Мати. Сад и ја то видим.

Смрт. Иначе, не износите одојче одмах чим му мати стане на ноге, на сунце и ваздух, али зато нећете заборавити да своје теле и ждребе сваки дан истерате у двориште. да се истрчи. А зар ваша одојчад не треба да излазе на сунце и ваздух? Та људско одојче је најнемоћнији створ на свету и њему још више треба сунца и ваздуха, него ждребету и телету.

Мати. Јесте, па шта да одсад радимо ми, несретне матере?

Смрт. Учите. Питајте људе који знају шта су болести и како се спречавају и лече, питајте лекаре. Читајте књиге и списе који вас упућују на добар пут и добар, здрав начин живота. Не смећите са ума ону златну реч, **лакше је зло спречити него лечити.** Још док сте здрави, а ви женске, док сте још девојке, или одмах првих дана после удаје, научите од лекара или њихових књига или просвећених жена, како треба да живи трудна жена, како се треба порађати, колико одлежати бабиње, како треба одојчад дојити и неговати, како треба децу оснажити и очврснути да се могу одупрети болестима. Пуните своју главу знањем а срце љубављу и милоштом, па ћете бити сретније жене и матере.

Ваш живот, људи и жене, у вашим је рукама. Живите разумно и трезвено, па ћете бити здрави и дуговечни. Ја ћу доћи онда код вас, кад вам нећу изгледати страшна.

Дом Народ. Здравља
у Новом Саду.

Бачка преслица

Бачку преслицу сада називају модерном преслицом, и ако је она у Бачкој одавно избацила обичну преслицу. Ова преслица је нарочито добра за предење кудеље, јер нам је потнато да наша сељанка, када преде кудељу — превлачи влакно кроз уста. Бачком преслицом кад се преде, метнеш са стране мало чанче са водом, прсте стално квасиш

и предеш, иде много брже, јер ногом се брзо окреће точак, а горе влажним прстима извлачиш влакна. Врло је опасно провлачити влакна кроз уста, јер је кудеља прашљива и прљава док се спреми за предење, и тако се многе и многе поболе а не знају услед чега су болесне. Ова се преслица израђује у Бачкој и није ни скупа, кад се узме да има доста посла док се изради. Домаћичка школа Краљева фонда набавља их по 80 динара комад. Многе су ученице понеле кад су пошле својим кућама, и многи су родитељи прегледали и правили сами не само за своју кућу, него и за продају. Наши сељаци имају доста грађе и врло би добро било да се неколико села договоре и позову једног мајстора, да им покаже како се прави, па после многи могу да раде по јефтине паре за околна села. На овај начин врло брзо би наша сељанка дошла до бачке преслице.

Д. Л.

Мишдровдан

Наше су сељанке много сујевјерне, верују у многе врачбине, то сам приметила и код наших ученица у домаћичкој школи. Врло често им говорим да не верују врачарама и бабама, јер оне само измаме новац и ништа не помогну.

Једном упитах ученице да ли и оне у њиховим селима имају каквих врачбина.

Одмах се диже једна ученица, е баш да ти гце кажем шта код нас у селу верују. Одмах по Митровдану, сутрадан ми зовемо тај дан „Мишдровдан“, то празнујемо због мишева, тога дана изнесемо све ствари напоље, и не уносимо док се не смркне, јер по мраку не може бајаги миш да уђе, а тако исто и ми не улазимо у кућу док се не смркне. Наравно, да смо се слатко насмејале тој њеној исповести.

Смејала се и она сама јер је увидела да у школи имамо толике намирнице, али мишева нема, увидела је да миш бежи од чистоте и реда, јер нема шта да поједе.

Друга једна ученица из Санцака вели куку гце, немој и мени да се смејеш, кад ти ја сад испричам нашу бруку из мог села, ми празнујемо „Бувиндан“ и вели, како и они све тако изнесу све ствари у двориште и не улазе у кућу до мрака, и онда уносе

ствари, да бува не би видела да уђе у кућу. И она је увидела наравно, да је чистоћа највећи непријатељ буви. Кад је све чисто у кући и кад се у постељу чист улази, кад је и простирка чиста, онда и бува не остаје у кући, јер бува иде тамо где је нечисто. И на њену причу морале смо се све смејати, а и она се сама смејала и вели е баш ти сад гце. ни у шта не верујем, него верујем у чистоту и вредноћу, па нема онда ни миша ни буве.

Д. Л.

НАША КУХИЊА

Чорба од кима.

Узми пола кашике масти и растопи у тигањ или неки други суд, додај кашику брашна и добро пржи док брашно сасвим не порумени, нали хладном или млаком водом мало посоли и додај мало кима, пусти да се добро прокува. Ова је чорба нарочито добра за болеснике.

Пилећа чорба за болеснике.

Кад очистиш пиле, — исеци га на делове с пусти месо у лонац, нали то месо хладном водом, мало посоли кад проври, додај очишћену зелен (корен од першуна, корен од шаргарепе (мркве) пола главице џелера, и пусти да се полако кува, несме нагло да ври, јер ће онда чорба бити мутна, Кад је месо кувано, измакни чорбу, нека се мало сталожу, у тањир или чанак размути једно жуманце добро, и полако сипај чорбу и једнако мешај да се неби жуманце згрушало. Ова се чорба не запржава, јер је за болесника. Од оног меса што је остало, можеш да направиш пилав (месо са пиринчом). Метни пола кашике масти у шерпу да се растопи, или масла посоли, исецкај мало ситног першуна и нали са оним куваним месом од пилета и чорбом што је остало у лонцу. У овај пилав за болеснике несмеш метнути црног лука, иначе за здраве се пропржи пола главице црног лука па се тек онда дода пиринач. Хладном се водом налива зато да би чорба била јача.

Куване суве шљиве (компот).

Узми једну шаку сувих шљива, опери их лепо, с пусти их у једно лонче или шерпу, нали их водом било топлим било хладном, додај мало шећера и остави да се кувашу док шљиве добро не смекну. Кад је кувано измакни нека се охладе. и онда дај болеснику да једе. јер је то врло добро за стомак нарочито ако има затвор.

Исто тако можеш скувати компот и од свежих јабука и крушака, као и од трешања вишања, кајсија и бресака,

Чорба од протрвеног кромпира за болеснике.

Ољушти 5—6 кромпира опери их метни их у лонац и нали хладном водом да се кувају, кад су добро кувани, протри их кроз сито или ђевђир, у шерпу метни кашику масла свежег или слатког кајмака, кад се масло загрејало, с пусти протрвен кромпир и ако је много густо разреди са мало вреле воде, и нека се прокува, у чинију размути два жуманца и полако сипај ону чорбу од кромпира и мешај једнако да се јаје не згруша. Ова је чорба за болеснике добра и зато се не сме запржавати. Можеш додати и мало млека кад зачиниш чорбу.

НАША ПИСМА

Драчево-Скопље 2-III-934

Драга моја Госпођице.

Данас сам добила мало времена да вам се јавим да сам хвала Богу добро и здраво. Желим да чујем како сте ви, ја сам вам послала три писма, али одговор нисам добила, ја вас молим да и мени одговорите, да знам како сте. Моји су родитељи много задовољни са мојим радом, да знате само како сам за славу леп колач умесила, па кад је дошао поп да свети он каже да је наш колач најлепши, па сам послужила г. попу са слатком од шљива и са црном кафеом, Моја се сестра удала, па да знате како сам све лепо спремила за свадбу, сви су рекли како је све одлично спремљено, ја сам вас звала за свадбу али ви нисте дошли, жао ми је што нисте видели наш обичај кад испраћамо младу. Него ако Бог

да да се ја удам на јесен, онда да ви дођете на моју свадбу иека виде моје другарице да сте ви мени били мајка а не госпојица, Драга госпојице ја све радим као што смо у школи радиле, кувам и месим а тако исто и башту имам, све је лепо уређено као и онда кад сте код мене били. Мој деда кад кашље не пљује на патос него пљује у пљуваоницу, мвого одржавам чистоћу у нашој кући. Прими г-це. много поздрава од мојих укућана а ја вам љубим руку вашу и збогом до виђења ваша

Илинка Блажовић

Речица-Хрватска 4-III

Драга и мила Госпојице!

Ваше цењено писмо сам примила, весели ме да сте ми честитали вјенчање. Надала сам се да ће те доћи на свадбу, жао ми је да нисте дошли, јер ми смо вас сви жељно очекивали. Била сам увјек весела да ће те доћи, па да видите наше свадбене обичаје који су у сваком мјесту друкчији, вас би сигурно врло интересирало.

Ја сам се већ снашла у мојем новом дому, те сам по све задовољна, јер сам дошла у онакову кућу, какову сам си увјек желила. Мој супруг ми је јако добар, само недао Бог да нам шта срећу помуги. Ја сам за сада здрава Богу хвала како ваше здравље? Шта има новoga у школи, има ли каквих промјена? Увјек се сећам радо оних милих дана које сам тамо провела и уз вас која сте ми била друга мајка. Много вам хвала на брижљивости и доброту коју сте ми исказивали на сваком кораку.

Примите много поздрава од мојих родитеља, а вас много воли и грли

Марица Шафар-Рогоља

Цењена Госпојице!

Читао сам ваше цењено писмо којѐ сте писали мојој супрузи Марици, дирнуло ме, видим по писању да је веома волете. Сигуран сам да је завредила толику пажњу и љубав, коју ви гајите на прам њој. — Од срца вам захваљујем на свему, особито као управитељици школе, где се је усавршила, да може бити вредна и честита домаћица, како збиља то она и јесте. С њом је у мој дом дошла нова радост, срећа и задовољство свих укућана, а особито сам сретан ја и хвалим

Госп, Богу што сам имао срећу добити њу за супругу. Увјек се она радо вас сјећа и увјек приповеда о школи.

Драга гце. од срца вам честитам и желим добар успјех школи под вашим равнањем, јер кад ће мо имати вредних и правих домаћица и добрих мајки онда ће нам цвати и напредовати наша драга домовина.

Уз поздрав и поштовање

Стјепан Шафар.

Селинца-Марибор 5-III

Споштована госпоица

Примила сам вашу карту, која ме много обрадовала и најлепше се захваљујем. Не можем вам пописати драга моја госпоица колико сам се обрадовала што примате Лојску, и она се много обрадовала. Брез скрби сте лако, она је много добра и вредна ће бити више него што сам ја била. Ношњу ће имати и све ће понети раби, сад се већ спрема све сретна и весела. Питате ме да ли ми пишу моје миле другарице, пишу ми и ја њима стално пишем. Често ми пише Борика и Вемија и моја мила Рурица а понајвише ми пише моја злата Милица. О госпоице сваки дан мислим на школу и на моје добре другарице, никад не могу да их заборавим, до смрти ћу, да си дописивам са њима.

Злата госпоица, да ли ће мо се јаданпут све састати и да све заиграмо једно весело коло. Незнам шта је са Машом и Станом, ја сам њима писала два пута, али одговор нисам добила. Примите драга госпоица много лепих поздрава и руку вам љуби увек ваша хвалежна ћерка

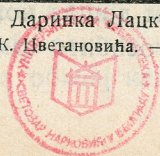
Вида

Бенковац-Окућани 5-III

Драга моја незаборављена госпоице!

Најучтивјеје вам молим да ми опростите што вам тако дуго нисам писала, мама ми је била тешко болесна, а сада је хвала Богу добро. Мила моја гце. како сте ви са здрављем, ја вам га желим од Бога и срца мога. Лист примам редовито и једва чекам оно време кад треба да дође. Од ручног рада сам откала крпаре са шаром као у школи и завесе онако као што смо за испит ткале. Са мојим другарицама се

Одговорни уредник: Даринка Лацковић, Балканска 9. Београд
Штампарија „Скерлић“, Милана К. Цветановића. — Београд Кр. Наталије 12. — Тел. 20-732

стално дописујем, то ми је једина жеља и успомена наше драге школе и живота у школи. Примите безброј поздрава од целе моје фамилије и љуби вам руке ваша захвална ћерка

Милка Вучковић

Сврш. уч. домаћ. школе краљ. фонда
1933 године

Драга моја Анђелка,

Примидм сам твоје писмо, радујем се да си тако вредна, велиш да си ткала завесе и кецеље, тако и треба што би ви сељанке куповале кецеље и мараме кад то све можете саме да урадите, лепше је и јефтиније а и трајније, Лепо је од Даринке Глоговац што се на тебе обратила за памук и брдо, учини јој и пошљи јој чим ти новац пошље. Са Ружом сам врло задовољна за сада, и она друга Босанка је добра, сад су се скоро све скупиле и школа је почела да ради, све су нам ученице вредне и послушне. Поздрави све твоје у кући а тебе увек воли твоја

Лацковићева

Добра моја Горице и Вемија,

И ваша сам писма примила, мило ми је да сте добро, Шумадинке су нам стигле и врло сам задовољна са њима за сада, а надам се да нас неће Шумадија обрукати. Школа нам у велико већ ради, башту уређујемо и вас све помињемо хвалимо вас. Пишите, не заборавите вашу школу и друга-рице. Све вас срдечно поздравља и воли ваша

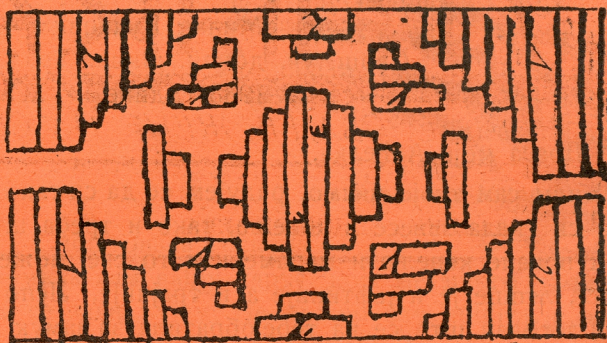
Лацковићева

Драга моја Цвето, што си тако одоцнила са твојом Госпавом, јако ми је жао што она сад не може бити примљена, јер је број већ попуњен. Ако се не уда Госпава до идуће године, онда ће мо је примити. Што се ниси јавила код Г-ђе Ђеловић, она би онда Госпаву препоручила. Драго ми је да си била код Анђелке, тамо си могла да видиш све нове шаре за ткање, а сад кад ове нове дођу и оне ће нешто ново донети.

Много поздрави Даринку Стојчевић и све твоје у кући а тебе воли твоја

Лацковићева

НАРОДНА ШАРА

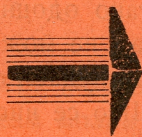

- 1 — шеракош — број 311
- 2 — шеракош — број 919
- 3 — црно

Ова је шара лепа на завесама, хаљинама, а средина шаре кад се извади засебно лепа је за дечије хаљинице, мараме и шолњаке.

Узми памук „Мулине“ јер онда можеш и у цеђу праши па неће избелиши

Претплаћујте се на
„СЕЉАНКУ“

то је најзгоднији лист за нашу сељанку. Овај лист ће је поучити и упутити на бољи живот, породица ће бити задовољнија, здравија и срећнија. Сад кад је и сељанка дошла до свог листа, треба да га свака сељанка и држи. Не жали новац за „Сељанку“ она ти увек пружа велику корист.